

**Analiza de impact la  
proiectul de lege  
pentru modificarea Legii concurenței nr. 183/2012**

<b>Titlul analizei impactului</b> (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza de impact în procesul de fundamentare la proiectului de lege pentru modificarea Legii concurenței nr. 183/2012
<b>Data:</b>	2023
<b>Autoritatea administrației publice (autor):</b>	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
<b>Subdiviziunea:</b>	Direcția reglementarea și dezvoltarea mediului de afaceri
<b>Persoana responsabilă și datele de contact:</b>	Victor Ciobanu, șef-adjunct direcție, șef interimar secție, Tel: 0250-646 e-mail: victor.ciobanu@mded.gov.md

**Compartimentele analizei impactului**

**1. Definirea problemei**

***a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate***

Acțiunea de elaborare a propunerilor de modificare a unor acte normative este necesară pentru reformarea și asigurarea independenței operaționale a Consiliului Concurenței, inclusiv pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor conferite de lege la investigarea și asigurarea respectării principiilor generale ale dreptului Uniunii Europene în materie de concurență și a Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

***b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate***

Concurența loială este un factor de bază al economiei naționale, iar statul trebuie să asigure protecția concurenței loiale, prevederi care sunt consfințite în Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu Art. 335 alin. (1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, fiecare parte menține pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență care abordează în mod eficace acordurile anticoncurențiale, practicile concertate și comportamentul anticoncurențial unilateral al întreprinderilor cu putere dominantă pe piață și asigură un control eficace al concentrărilor între întreprinderi.

Concomitent, în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară-candidat pentru aderare la Uniunea Europeană și Programului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova 2021-2027, în vederea realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, și anume, de a menține și armoniza cadrul normativ național, în vederea asigurării liberei concurențe pentru întreprinderi, a fost inițiat procesul de transpunere la nivel de cadru normativ național a Directivei

(UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 11/3 din 14.1.2019.

Subsecvent, acțiunea de elaborare a propunerilor de modificare a Legii concurenței nr. 183/2012 este necesară pentru reformarea și asigurarea independenței operaționale a Consiliului Concurenței, inclusiv pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor conferite de lege la investigarea și asigurarea respectării principiilor generale ale dreptului Uniunii Europene în materie de concurență și a Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Totodată, aceasta reprezintă una dintre acțiunile prioritare ale Guvernului, inclusă în Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 februarie 2023, Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 și Planul de acțiuni privind ridicarea nivelului de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană și alinierea la legislația UE.

Respectiv, propunerile din proiectul de lege privind modificarea Legii concurenței nr. 183/2012 urmăresc scopul ajustării cadrului legal în domeniul concurenței și a mecanismelor de desfășurare a procedurilor de examinare a presupuselor cazuri de încălcare a legislației concurențiale, astfel încât să fie asigurată eficiența instituției și randamentul maxim în domeniile specifice de activitate ale Consiliului Concurenței.

#### ***c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei***

Soluțiile propuse vin să soluționeze anumite cauze care afectează/influentează eficiența și randamentul maxim ale Consiliului Concurenței. Mai multe detalii despre argumentele pentru fiecare soluție propusă sunt expuse în secțiunile privind opțiunea recomandată și impacturile acesteia.

#### ***d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție***

Fără o intervenție, problema va continua să existe pe viitor, ceea ce va crea mai multe impedimente în implementarea atribuțiilor Consiliului Concurenței, dar și va încetini procesul de ajustare a legislației naționale la legislația Uniunii Europene, fapt ce va constitui un impediment în procesul de aderare la UE.

#### ***e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului***

Actul normativ de bază: Legea concurenței nr. 183/2012. Totodată, ulterior va fi necesară modificarea și altor normative complementare, printre care:

Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158/2008,

Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270/2018,

Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022,

Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nr. 155/2011,

Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, etc.

## **2. Stabilirea obiectivelor**

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

În contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară-candidat pentru aderare la Uniunea Europeană și Programului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova 2021-2027, în vederea realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, și anume, de a menține și armoniza cadrul normativ național, în vederea asigurării liberei concurențe pentru întreprinderi, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării urmează să transpună la nivel de cadru normativ național Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 11/3 din 14.1.2019.

Modificările mai urmăresc obiectivul de reformare și asigurare a independenței operaționale a Consiliului Concurenței, inclusiv pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor conferite de lege la investigarea și asigurarea respectării principiilor generale ale dreptului Uniunii Europene în materie de concurență și a Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel de obiective reies și din acțiunile prioritare ale Guvernului, incluse în Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 februarie 2023 și Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 și Planul de acțiuni privind ridicarea nivelului de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană și alinierea la legislația UE.

Respectiv, propunerile din proiectul de lege privind modificarea unor acte normative urmăresc scopul ajustării cadrului legal în domeniul concurenței și a mecanismelor de desfășurare a procedurilor de examinare a presupuselor cazuri de încălcare a legislației concurențiale, astfel încât să fie asigurată eficiența instituției și randamentul maxim în domeniile specifice de activitate ale Consiliului Concurenței.

### 3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea "a nu face nimic", care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea a nu face nimic presupune păstrarea cadrului normativ existent și a capacităților administrative existente, după cum sunt implicate în definirea problemei.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țin seama de cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Opțiunea propusă (proiectul de modificări legislative) prevede transpunerea anumitor norme UE și introducerea unor modificări naționale, care vin să soluționeze cauzele problemelor. Principalele modificări sunt explicate mai jos:

1. Excluderea sintagmei „în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali”

În articolul 11 alin. (1) al Legii concurenței, se propune excluderea din componența actuală a abuzului de poziție dominantă a elementului calificativ „în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali”.

De asemenea, în art. 72 alin. (3) lit. c), care prevede nivelul de bază a amenzii pentru încălcarea gravă de abuz de poziție dominantă, se propun excluderea criteriului geografic calificativ și anume producerea efectelor acestui comportament pe zone întinse ale pieței.

TFUE precum nici Directiva 2019/1 nu stabilește obligația Republicii Moldova de a exclude din legislația națională sintagma „în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali” din normele care definesc abuzul de poziție dominantă.

## 2. Majorarea pragurilor amenzilor, penalităților cu titlu cominatoriu și a bazei de calcul a acestora

În art. 4 (Noțiuni), se propune introducerea noțiunii de **cifă mondială totală de afaceri**, reprezentând valoarea totală a vânzărilor de produse realizată de o întreprindere în cursul perioadei de gestiune, inclusiv la nivel mondial. Conform proiectului, cifra mondială totală de afaceri este asimilată:

- a) cu suma veniturilor aferente dobânzilor și suma veniturilor neaferente dobânzilor, venituri din comisioane și profitul net din operațiuni financiare – pentru bănci, instituțiile care acordă împrumuturi;
- b) cu valoarea totală a primelor brute subscrise, inclusiv de reasigurare – pentru societățile de asigurări;
- c) cu venituri obținute din Republica Moldova – în cazurile în care, din motive obiective, nu este posibilă determinarea cifrei mondiale totale de afaceri.

Totodată, se propune ca cifra de afaceri mondială să reprezinte baza de calcul care se va lua în considerare pentru determinarea nivelului de bază al amenzilor pentru încălcările normelor materiale ale legislației concurențiale și a nivelului maxim al amenzii pentru încălcările de procedură.

În același timp, proiectul propune majorarea nivelurilor de bază al amenzilor aplicate pentru încălcări ale normelor de procedură și pentru încălcări ale normelor materiale ale legislației concurenței. Nivelurile de bază al amenzilor aplicate conform prevederilor actuale ale Legii concurenței, și conform proiectului propus, sunt expuse într-un tabel din secțiunea privind impacturile.

Argumentul majorării amenzilor este pentru a face sancțiunile impuse a fi amenzi eficiente, proporționale și disuasive, după cum este prevăzut de Articolul 13 alineatul (1) și alineatul (2) din Directiva nr. 1/2019. Drept obiectiv general al acestor propuneri de modificare este ridicarea nivelului culturii concurențiale, atât a agenților economici, cât și a persoanelor fizice, întrucât dezvoltarea mediului concurențial va determina și creșterea bunăstării consumatorilor, generând rezultate pozitive semnificative în tendința Consiliului Concurenței de a încuraja întreprinderile să își elaboreze și să implementeze programe eficiente de conformare. De asemenea, modificările propuse ar putea deschide calea pentru colaborarea efectivă a întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sunt sau au fost parte al unui acord anticoncurențial și doresc să beneficieze de politica de clemență sub forma recompensei.

Art. 15 din Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficiente în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, prevede că **statele membre** se asigură ca cuantumul maxim al amenzii pe care autoritățile naționale de concurență o pot impune fiecărei întreprinderi sau asocieri de întreprinderi care participă la o încălcare a articolului 101 sau 102 din TFUE **nu este mai mic de 10 % din cuantumul cifrei de afaceri mondiale totale** a întreprinderii sau a asocierii de întreprinderi realizate în cursul anului financiar care precedă decizia menționată la articolul 13 alineatul (1).

## 3. Majorarea pragurilor pentru notificarea operațiunilor de concentrare economică.

Proiectul vine cu propunerea de majorare a cuantumului cifrei de afaceri realizată cumulativ de întreprinderile implicate în operațiune, înregistrată în anul anterior operațiunii de la 25.000.000 lei, după cum prevede redacția actuală a Legii concurenței, la valoarea cifrei de afaceri ce va depăși 50.000.000 lei, înregistrată în anul anterior operațiunii. Totodată, proiectul își propune majorarea cifrei totale de afaceri ce urmează a fi realizată de către fiecare întreprindere în parte de la 10.000.000 lei, după cum prevede redacția actuală a Legii concurenței, la 20.000.000 lei.

Dublarea pragurilor de notificare menționate mai sus rezultă din realitatea economică actuală a Republicii Moldova și dinamica Produsului Intern Brut înregistrată din momentul aprobării Legii concurenței. Conform datelor BNS, în perioada 2012-2022, Produsul Intern Brut în prețuri curente s-a majorat de 2,6 ori. Rata inflației a constituit în aceeași perioadă 132%.

Pragurile de notificare stabilite în anul 2012 la adoptarea Legii concurenței – 10.000.000 și 25.000.000 lei – constituiau respectiv 0,010% și 0,024% din PIB. Proiectul propune recuperarea parțială a valorii relative a pragurilor comparativ cu dimensiunea economiei naționale și a pieței interne. Astfel, noile praguri de cifre totale de afaceri vor constitui 0,007% și, respectiv, 0,018% din PIB înregistrat în anul 2022.

#### 4. Majorarea taxei de notificare a operațiunilor de concentrare economică.

Proiectul propune păstrarea mărimii taxei de examinare a notificării privind concentrarea economică la 0,1% din cifra totală de afaceri realizată cumulată pe teritoriul Republicii Moldova de către întreprinderile implicate în concentrarea economică. Totodată, se propune dublarea de la 75 000 lei la 150 000 lei a plafonului maxim al taxei.

Ca și majorarea pragurilor de notificare, majorarea de 2 ori a plafonului taxei de examinare a notificării este argumentată prin necesitatea adaptării acestuia la evoluția PIB și a inflației din perioada de după aprobarea redacției actuale a legii.

#### 5. Modificări legate de exercitarea dreptului la apărare în cadrul investigațiilor

Proiectul propune completarea art. 58 alin. (4) din Legea concurenței, astfel încât să permită Plenului Consiliului Concurenței să își bazeze deciziile doar pe constatările din raportul de investigație și alte probe pe care Plenul își întemeiază decizia asupra cărora părțile în cauză și-au putut prezenta observațiile.

În același timp, art. 41 alin. (1) lit h) din proiect prevede atribuția Plenului Consiliului Concurenței de a dispune investigarea suplimentară.

Totodată în art. 60 alin. (4) a Legii se propune includerea prevederii conform căreia, Consiliul Concurenței poate acorda acces suplimentar la documentele primite după comunicarea raportului de investigație în etapele ulterioare ale procedurii, în cazul în care aceste documente constituie probe noi ce vizează partea respectivă.

Suplimentar, în art. 59 alin. (1) din Legea concurenței se propune excluderea sintagmei „în urma finalizării investigației” prin care se exclude din Lege momentul când este elaborat raportul de investigație.

Aceste propuneri vin să asigure transpunerea principiilor și prevederilor Regulamentului nr.1/2003 și Directiva 2019/1 ce țin de obligația de asigurare efectivă și deplină a drepturilor întreprinderilor de apărare și realizarea procedurilor administrative de aplicarea Legii concurenței în acord cu principiile și standardele europene în materie de concurență. În acest scop, se asigură dreptul părților de a prezenta și a fi reținute de Plen ca probe, după caz, opinia întreprinderii formulate în cadrul ședinței de audiere, sau a declarațiilor făcute în cadrul audierilor și a altor elemente probatorii care vin în susținerea poziției întreprinderii.

Dacă, după transmiterea raportului de investigație, o parte va prezenta noi probe Consiliului Concurenței, în vederea asigurării dreptului la apărare a celeilalte părți, Consiliul Concurenței va solicita opinia celeilalte părți asupra noii probe prezentate, având în vedere că autoritatea are obligația de a cerceta multiaspectual și a elucida toate circumstanțele de fapt ale cauzei, fără a se limita doar la expunerea unei singure părți implicate.

La formularea propunerii de reexaminare/rejudecare s-a ținut cont de bunele practici ale autorității de concurență din Lituania. Potrivit art. 28 alin. (1) din Legea despre Concurență nr. VIII-1099 din 23.03.1999, a Lituaniei, în vederea realizării oportunității și rentabilității investigației, Consiliul

Concurenței are dreptul de a adopta o rezoluție care **să completeze ancheta**. Concomitent, potrivit art. 28 alin. (5) din Legea prenotat, în cazul în care apar noi împrejurări, Consiliul Concurenței este în drept să adopte o rezoluție de redeschidere a anchetei închise. Art. 34 alin. (2) din Legea menționată supra, prevede posibilitatea instanței de judecată la judecarea contestației împotriva hotărârii Consiliului Concurenței de a trimite cauza pentru o cercetare suplimentară.)

Dacă probele noi prezentate după transmiterea raportului de investigație nu vor duce la o altă apreciere/calificare a circumstanțelor cazului, nu va fi emis un supliment la raportul de investigație în baza probelor noi acumulate după comunicarea raportului de investigație. Dar, în caz contrar, dacă probele prezentate ulterior vor determina necesitatea revizuirii concluziei raportului sau recalificarea presupuselor fapte anticoncurențiale constatate sau constatarea unor alte circumstanțe importante cazului, se va elabora după caz un nou raport de investigație sau un supliment al raportului unde se vor constata noile circumstanțe ale cauzei, în condițiile în care Plenul își întemeiază decizia pe constatările expuse în raportul de investigație.

În cazul dispunerii investigației suplimentare va fi emis un raport nou, iar părțile vor avea dreptul de a prezenta observații în termenul general stabilit de art. 59 alin. (3) din Legea concurenței 183/2012 și acces la dosar, de 30 de zile lucrătoare pentru prezentarea observațiilor asupra raportului de investigație.

#### 6. (Ne)Calcularea cotelor de piață în cazul licitațiilor sau altor forme de concurs de oferte.

În proiect se propune completarea art. 31 din Legea concurenței cu un nou alineat (4) cu următorul conținut: „În cazul acordurilor anticoncurențiale realizate în cadrul licitațiilor sau orice alte forme de concurs de oferte, nu se calculează cota de piață, concurența realizându-se în cadrul procedurii sau procedurilor de achiziții”.

Prevederea intenționează să clarifice modul de aplicare a normelor de concurență pentru scenariile în care acordurile anticoncurențiale sunt realizate în cadrul unei proceduri de licitație publică sau orice altă formă de concurs de oferte. Scopul modificării constituie eficientizarea activității de investigare a trucărilor de licitații sau altor forme de concurs cu oferte, care sunt printre cele mai grave tipuri de încălcări anticoncurențiale. Trucarea licitațiilor, fiind o formă de cartel, este o încălcare a normei legale prin însăși obiectul său, astfel demonstrarea efectului asupra mediului concurențial nu este necesară. În același timp, trucările de licitații nu pot face obiectul unor excepții de la interdicția generală. Respectiv, în acest caz specific analiza structurii pieței, inclusiv prin prisma cotelor de piață, ar fi o irosire de resurse.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă este de traspune exact doar prevederile legislației UE cu care Moldova încă nu s-a armonizat. Prevederile minime, care țin doar de UE, sunt expuse în tabelul din secțiunea anterioară, unde se menționează prevederile din proiect care țin de legislația UE, precum și alte prevederi care nu țin de UE și sunt propuse pentru opțiunea preferată.

#### **4. Analiza impacturilor opțiunilor**

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Situația actuală va continua cu efectele care sunt descrise în definirea problemei, litera d).

b<sup>1</sup>) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Pentru opțiunea recomandată, care ține de modificarea Legii concurenței, au fost examinate potențialele impacturi conform principalelor modificări expuse mai jos:

1. Excluderea sintagmei „în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali”

Se propune excluderea din componența actuală a abuzului de poziție dominantă a elementului calificativ „*în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali*”. Suplimentar, în art. 72 alin. (3) lit. c), care prevede nivelul de bază a amenzii pentru încălcarea gravă de abuz de poziție dominantă, se propune excluderea criteriului geografic calificativ și anume producerea efectelor acestui comportament pe zone întinse ale pieței.

În versiunea curentă a art. 11 alin. (1) din Legea concurenței, este interzisă folosirea unei poziții dominante pe piața relevantă *în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali*. Sintagma dată pune accent pe faptul că comportamentele anticoncurențiale unilaterale care pot fi calificate drept abuz de poziție dominantă sunt anticoncurențiale dacă există efectul real sau potențial de afectare a concurenței sau de lezare a intereselor colective ale consumatorilor.

Legea concurenței trebuie să conțină norme clare care să permită întreprinderilor să stabilească în mod independent comportamentele și încadrarea acestora în limitele stabilite de Legea concurenței. Legea concurenței nu prevede definiția de abuz de poziție dominantă. În lipsa unei asemenea definiții legale, excluderea criteriu de calificare care pune accent pe efectul practicii abuzive asupra concurenței efective, va spori incertitudinea cu privire la limitele libertății contractuale a întreprinderii cu poziție dominantă. De asemenea, înlăturarea acestui criteriu poate duce la pierderea delimitării între comportamentele abuzive, sancționabile conform Codului civil, și cele sancționabile de Legea concurenței. Mai mult, înlăturarea criteriului „efectului” asupra concurenței și consumatorilor va spori riscul aplicării formale a normelor concurențiale, cu posibilitatea calificării drept abuz de poziție dominant a actelor care nu afectează real sau potențial concurența.

Schimbarea abordării formaliste de analizare a cazurilor de abuz de poziție dominantă, în abordare economică bazată pe efectele reale sau potențiale asupra concurenței pe care le poate avea un asemenea comportament este în acord cu politica promovată de Comisia Europeană, după cum este reflectat și în Orientările privind prioritățile Comisiei în aplicarea art. 82 (102) din Tratat.

Conform art. 5 din Orientări, în aplicarea articolului 82 (102) la practicile de excludere ale întreprinderilor dominante, Comisia se va concentra asupra acelor tipuri de practici care sunt cele mai prejudiciabile pentru consumatori. Consumatorii beneficiază de pe urma concurenței prin prețuri mai scăzute, o calitate mai bună și o alegere mai largă în materie de prețuri și servicii noi sau îmbunătățite. Prin urmare, Comisia își va orienta acțiunea pentru a se asigura că piețele funcționează în mod corespunzător și consumatorii beneficiază de pe urma eficienței și productivității care rezultă din concurența efectivă între întreprinderi.

Conform art. 6 din Orientări, în activitatea sa de aplicare a normelor de concurență la practicile de excludere, Comisia pune accentul pe protejarea procesului concurențial pe piața internă și pe asigurarea faptului că întreprinderile care dețin o poziție dominantă nu își exclud concurenții prin alte mijloace decât concurența pe baza meritelor produselor sau serviciilor furnizate. În acțiunea sa, Comisia este conștientă că este important să fie protejată concurența efectivă și nu doar concurenții. Aceasta poate însemna și că acei concurenți care au oferte mai puțin interesante din punctul de vedere al prețului, calității și inovării vor ieși de pe piață.

Concluzie la pct. 2.

Excluderea sintagmei „*în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali*” sporește incertitudinea juridică cu privire la comportamentele

admisibile și cele interzise unei întreprinderi cu poziție dominantă conform art. 11 din Legea concurenței. Creșterea incertitudinii juridice poate duce la descurajarea întreprinderilor să investească în activitatea lor pentru a deveni mai eficienți.

## 2. Majorarea pragurilor amenzilor, penalităților cu titlu cominatoriu și a bazei de calcul a acestora

Se propune introducerea noțiunii de **cifra mondială totală de afaceri**, reprezentând valoarea totală a vânzărilor de produse realizată de o întreprindere în cursul perioadei de gestiune, inclusiv la nivel mondial.

În tabelul de mai jos sunt indicate nivelurile de bază al amenzilor aplicate conform prevederilor actuale ale Legii concurenței, și conform proiectului:

**Tabel. Informație privind mărimea amenzilor conform Legii concurenței (versiunea actuală și proiect)**

1. Încălări de procedură		
1.1. nivel de bază calculat după gravitatea faptei:		
gravitatea faptei	actual	proiect
a) mică:	până la 0,15% din cifra totală de afaceri	0,1% - 0,25% din cifra totală de afaceri
b) medie:	0,15% - 0,25% din cifra totală de afaceri	0,25% - 0,5% din cifra totală de afaceri
c) mare	0,25% - 0,45% din cifra totală de afaceri	0,5% - 0,75% din cifra totală de afaceri
1.2. nivelul maxim		
	actual	proiect
	0,5% din cifra totală de afaceri	1% din cifra de afaceri mondială totală
2. Încălări ale normelor materiale		
2.1. nivel de bază calculat după gravitatea faptei:		
gravitatea faptei	actual	proiect



a) mică:	până la 1% din cifra totală de afaceri	0,5% - 2% din <b>cifra de afaceri mondială totală</b>
b) medie:	1% - 2% din cifra totală de afaceri	2% - 4% din <b>cifra de afaceri mondială totală</b>
c) mare	2% - 4% din cifra totală de afaceri	4% - 8% din <b>cifra de afaceri mondială totală</b>
2.2. nivelul maxim		
	actual	proiect
	5% din cifra totală de afaceri	10% din <b>cifra de afaceri mondială totală</b>

Argumentul majorării amenzilor este pentru a face sancțiunile impuse a fi amenzi eficace, proporționale și disuasive, după cum este prevăzut de Articolul 13 alineatul (1) și alineatul (2) din Directiva nr. 1/2019. Drept obiectiv general al acestor propuneri de modificare este ridicarea nivelului culturii concurențiale, atât a agenților economici, cât și a persoanelor fizice, întrucât dezvoltarea mediului concurențial va determina și creșterea bunăstării consumatorilor, generând rezultate pozitive semnificative în tendința Consiliului Concurenței de a încuraja întreprinderile să își elaboreze și să implementeze programe eficiente de conformare. De asemenea, modificările propuse ar putea deschide calea pentru colaborarea efectivă a întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sunt sau au fost parte al unui acord anticoncurențial și doresc să beneficieze de politica de clemență sub forma recompensei.

Art. 15 din Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne, prevede că **statele membre** se asigură ca cuantumul maxim al amenzii pe care autoritățile naționale de concurență o pot impune fiecărei întreprinderi sau asocieri de întreprinderi care participă la o încălcare a articolului 101 sau 102 din TFUE **nu este mai mic de 10 % din cuantumul cifrei de afaceri mondiale totale a întreprinderii sau a asocierii de întreprinderi realizate în cursul anului financiar care precedă decizia menționată la articolul 13 alineatul (1).**

Este necesar de menționat că la baza adoptării Directivei 2019/1 a stat propunerea Comisiei Europene, care făcea parte din Programul de lucru al Comisiei pentru 2017 și se baza pe experiența acumulată din 2004 în cadrul Rețelei europene în domeniul concurenței în ceea ce privește asigurarea respectării normelor în statele membre[1].

Analizând experiența acumulată, Comisia Europeană a ajuns la concluzia că există un potențial neexploatat pentru o asigurare mai eficace a respectării normelor UE în materie de concurență de către autoritățile naționale de concurență din statele membre (ANC). Regulamentul (CE) nr. 1/2003 nu abordează mijloacele și instrumentele prin care autoritățile naționale de concurență aplică normele UE în materie de concurență și multe dintre acestea nu dispun de toate mijloacele și instrumentele de care au nevoie pentru a asigura în mod eficient respectarea articolelor 101 și 102 din TFUE, și anume:

1. Anumite ANC nu au garanții reale că pot aplica normele UE în materie de concurență în mod independent, fără a primi instrucțiuni de la entități publice sau private. O serie de autorități se confruntă cu probleme legate de insuficiența resurselor umane și financiare. Acest lucru poate avea un

impact asupra capacității lor de a asigura în mod eficace respectarea normelor. De exemplu, anumite ANC nu sunt în măsură să efectueze inspecții simultane asupra tuturor membrilor unui cartel prezumat, membrii neanchetați beneficiind prin urmare de un timp prețios pentru a distruge probe și a scăpa de cercetări. Alte autorități nu dispun de instrumente IT adecvate de investigare pentru a găsi dovezi ale încălcărilor.

2. Multe ANC nu dispun de instrumentele de care au nevoie pentru a detecta și a combate în mod eficient încălcările dreptului concurenței. Anumite ANC nu dispun de competențe esențiale de investigare, cum ar fi colectarea de probe stocate pe telefoanele mobile, laptopuri, tablete etc., ceea ce reprezintă un dezavantaj major în era digitală. Competențele de investigare ale acestora sunt adesea lipsite de forță, nefiind dublate de sancțiuni eficace atunci când societățile refuză să se supună acestora.

3. Nu toate ANC pot aplica amenzi eficace. În unele state membre, competența ANC de a aplica amenzi eficace pentru încălcarea legislației UE privind concurența este afectată de prevederile legislative naționale, de exemplu, în unele state membre, societățile se pot restructura pentru a evita plata amenzilor. În unele state membre nu se aplică deloc sau doar în mod limitat amenzi pentru încălcarea articolelor 101 și 102 din TFUE. Nivelul amenzilor aplicate variază foarte mult: pentru aceeași încălcare, sancțiunea aplicată într-un stat membru poate fi mult mai mare față de cea aplicată în alt stat membru, fără ca diferența să fie justificată de circumstanțe obiective.

4. Programele de clemență sunt un instrument esențial pentru identificarea cartelor, întrucât încurajează societățile să furnizeze informații utile referitoare la cartelurile la care au participat, în schimbul unei imunități totale sau parțiale la amenzi. Societățile care ar dori să se prevaleze de normele privind clemența au nevoie de un grad suficient de securitate juridică pentru a fi încurajate să coopereze cu autoritățile, cu precădere atunci când trebuie să facă acest demers în diferite state membre deoarece cartelul afectează mai multe jurisdicții. Cu toate acestea, divergențele dintre programele de clemență din Europa descurajează societățile să recunoască faptele și să furnizeze dovezi ale acestor practici anticoncurențiale.

5. Lacunele și limitările care afectează instrumentele și garanțiile ANC subminează și sistemul paralel de competențe pentru asigurarea respectării articolelor 101 și 102 din TFUE, care se bazează pe o cooperare strânsă în cadrul Rețelei europene în domeniul concurenței. Acest sistem depinde de capacitatea autorităților de a se baza unele pe altele pentru a desfășura acțiuni de stabilire a faptelor în numele celeilalte, iar sistemul nu funcționează bine atunci când există încă ANC care nu dispun de instrumente adecvate în acest sens. Există și alte lacune privind capacitatea ANC de a furniza asistență reciprocă ceea ce subminează, de asemenea, sistemul european de asigurare a respectării normelor privind concurența, conceput să funcționeze ca un întreg coerent. De exemplu, autoritățile administrative nu pot solicita executarea transfrontalieră a amenzilor pe care le-au impus dacă societatea care a săvârșit încălcarea nu are o prezență legală pe teritoriul lor. În era digitală, multe societăți vând pe internet în numeroase țări, dar au, eventual, o singură prezență legală, de exemplu într-un singur stat membru. În prezent, aceste societăți profită de o situație care le permite să nu plătească amenzi.

Din cauza acestor lacune și limitări care afectează instrumentele și garanțiile ANC, rezultatele procedurilor inițiate împotriva companiilor implicate în practici anticoncurențiale pot varia foarte mult, în funcție de statul membru în care acestea își desfășoară activitatea: nicio sancțiune în temeiul articolelor 101 sau 102 din TFUE sau sancțiuni ineficiente deoarece, de exemplu, nu pot fi colectate probe privind practicile anticoncurențiale sau întreprinderile pot evita antrenarea răspunderii în materie de amenzi. Asigurarea inegală a respectării normelor UE în acest domeniu denaturează concurența pe piața internă și subminează sistemul de asigurare descentralizată a respectării normelor instituit prin Regulamentul (CE) nr. 1/2003. Prin urmare, este necesară o propunere legislativă care să le confere ANC mijloacele de a fi organisme mai eficace de asigurare a respectării normelor UE în materie de concurență, asigurându-se faptul că acestea dispun de garanțiile de independență, de resursele și de competențele necesare în materie de asigurare a respectării normelor și de impunere de amenzi. Înlăturarea obstacolelor de la nivel național care împiedică ANC să asigure în mod eficace respectarea normelor va contribui la eliminarea denaturărilor concurenței pe piața internă și a situațiilor în care consumatorii și

întreprinderile, inclusiv IMM-urile, sunt dezavantajate de astfel de măsuri și suferă prejudicii de pe urma acestora. În plus, faptul că autoritățile naționale competente își vor putea oferi efectiv asistență reciprocă va asigura condiții de concurență mai echitabile și o cooperare strânsă în cadrul Rețelei europene în domeniul concurenței.

În ceea ce privește Republica Moldova, nu a fost făcută o evaluare externă a capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței astfel încât a determina în ce măsură problemele cu care se ciocnește Consiliul Concurenței pot fi soluționate prin majorarea pragurilor de amenzi și penalități cominatorii, calculate din cifrele mondiale de afaceri, în limitele exacte după cum au fost propuse de Comisia Europeană prin propunerea de Directivă 2019/1. În Raportul Analitic care a urmat Notificarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul Europei și Consiliul, Opinia Comisiei privind cererea de aderare a Republicii Moldova pentru calitatea de membru al Uniunii Europene[2], Comisia a menționat:

„În ceea ce privește politica de concurență și controlul concentrărilor, legislația Moldovei este în mare parte aliniată la *acquis-ul UE*. Legea concurenței reflectă în mare măsură dispozițiile TFUE cu privire la acordurile restrictive și abuzul de poziție dominantă. Legea concurenței de asemenea monitorizează *ex ante* a efectelor concentrărilor economice asupra concurenței care depășesc anumite praguri de cifră de afaceri, în mare parte în conformitate cu principiile Regulamentului UE privind concentrările economice. Moldova a adoptat o legislație secundară de punere în aplicare care prevede norme suplimentare, care vizează, în linii mari, respectarea *acquis-ul UE*. Este necesară o aliniere suplimentară pentru a reflecta pe deplin *acquis-ul* privind politica în domeniul concurenței. În ceea ce privește cadrul instituțional, Consiliul Concurenței este un organism independent cu competență exclusivă în domeniul politicii de concurență. Acesta este responsabil în fața Parlamentului și este finanțat de la bugetul de stat. Este un organism colegial format din cinci membri, numiți de Parlament pentru un mandat de cinci ani.”

[...]

„Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul politicii în domeniul concurenței. Este necesară o aliniere legislativă suplimentară. Consiliul Concurenței trebuie să obțină rezultate solide în ceea ce privește deciziile puse în aplicare în domeniul concurenței, al controlului concentrărilor economice și al ajutoarelor de stat. Aceasta trebuie să își sporească în mod substanțial capacitatea administrativă. De asemenea, este necesară sensibilizarea furnizorilor de ajutoare cu privire la normele privind ajutoarele de stat”.

Opinia Comisiei Europene, precum nici Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”, Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023, Planul de acțiuni privind ridicarea nivelului de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană și alinierea la legislația UE nu impun în mod expres obligația Republicii Moldova de a majora pragurile sancțiunilor sau calcularea lor din cifra mondială totală de afaceri a întreprinderilor implicate.

Consiliul Concurenței are posibilitatea să aplice sancțiuni pentru încălcarea Legii concurenței, numărul și mărimea cărora a variat în ultimii cinci ani de activitate (2018 - 2022). În această perioadă, Consiliul Concurenței a adoptat decizii prin care a aplicat sancțiuni sub formă de amenzi și penalități cu titlul cominatoriu în număr de **155 sancțiuni**, în valoare totală de **240,648,072.36 lei**, dintre care **96 sancțiuni** în valoare totală de **206.744.041,92 lei** reprezintă amenzi pentru încălcarea normelor de drept material.

Cele mai mari cinci sancțiuni aplicate în ultimii cinci ani sunt reflectate în tabelul de mai jos:

**Tabel. Informații privind top cinci cele mai mari amenzi aplicate de Consiliul Concurenței în anii 2018-2022**

N/O	Anii de referință	2018	2019	2020	2021	2022
-----	-------------------	------	------	------	------	------

1	Încalcări de procedură (lei)	1	491.139,32	53.224,02	0	0	71932
		2	818.277,03	0	0	0	0
		3	717.50,38	0	0	0	0
		4	54.582,15	0	0	0	0
		5	54.162,07	0	0	0	0
2	Încalcări ale normelor materiale (lei)	1	4.480.833,18	7.190.453,43	31.635.271	32.580.71 2	31.214.33 6
		2	790.178,88	353.145,62	2.053.702	28.225.97 1	17.480.02 8
		3	545.082,72	221.058,08	1.852.897	22.695.65 4	489.833
		4	516.352,24	203.921,95	549.609,14	13.563.92 1	338.319
		5	501.157,82	152.100,24	205.033,45	7.531.622	169.527

Cele mai mici cinci sancțiuni aplicate în ultimii cinci ani sunt reflectate în tabelul de mai jos:

**Tabel. Informații privind top cinci cele mai mici amenzi aplicate de Consiliul Concurenței în anii 2018-2022**

Nr.	Anii de referință		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Încalcări de procedură (lei)	1	20690.23	53224.02	0	0	71932
		2	21248.21	0	0	0	0
		3	25764.58	0	0	0	0

		4	54162.07	0	0	0	0
		5	54582.15	0	0	0	0
		1	372.19	13.50	7321.85	72	806.23
		2	2679.14	6606.77	17574.46	440.17	1899
		3	3485.79	19421.33	23558,00	45599.74	1021.64
	Încălcări ale normelor	4	4741.74	28717.88	45843.94	83855.22	4091
2.	(lei)	5	5476.18	53224.02	74403.56	85988.07	8079

Rapoartele Consiliului Concurenței pentru anii precedenți de asemenea nu relevă precum că nivelul amenzilor și penalităților cu titlu cominatoriu ar reprezenta o piedică în aplicarea eficientă de către Consiliul Concurenței a Legii concurenței. Mai mult, indicele privind impactul activității Consiliului Concurenței asupra bunăstării consumatorilor, raportat anual de autoritate, este în creștere. Astfel, pentru anul 2021 Consiliul Concurenței a raportat că „în baza Metodologiei de calcul a impactului activității Consiliului Concurenței asupra bunăstării consumatorului, luând în considerare cele mai bune practici internaționale și recomandările OECD pentru evaluarea impactului activității autorităților de concurență, a fost calculat coraportul dintre resursele utilizate și impactul pozitiv asupra bunăstării consumatorului, pentru anul 2021, stabilit și în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), care a fost de 1:61. Așadar, la 1 leu de resurse publice utilizate pentru activitățile Consiliului Concurenței, impactul pozitiv asupra bunăstării consumatorului a constituit 61 lei”[3].

În lipsa unor concluzii clare nu se poate afirma precum că transpunerea exactă a pragurilor pentru calcularea sancțiunilor maxime, precum și pentru stabilirea drept bază de calcul a amenzilor cifra mondială totală de afaceri prevăzute de Directiva 2019/1 va spori capacitatea instituțională a Consiliului Concurenței.

O asemenea transpunere exactă va avea un impact semnificativ asupra întreprinderilor. Legea concurenței reprezintă un cadru relativ nou pentru întreprinderile din Republica Moldova, comparativ cu tradiția economică din țările membre ale UE. Legea concurenței abundă în termeni și concepte generali, care nu permite întreprinderilor să își stabilească cu certitudine de sine stătător comportamentele ca fiind exceptate, admisibile sau interzise de Legea concurenței. Gradul înalt de incertitudine juridică pe care o prezintă normele concurențiale, coraborate cu amenzi de maxim 5% (pentru încălcări de procedură), 10% (pentru încălcări de drept material), calculate din cifra mondială totală de afaceri va crea un efect de panică asupra întreprinderilor, în special celor care doresc să investească pe piețele dinamice. Acest risc este cu atât mai mare, cu cât Consiliul Concurenței nu are atribuția de a analiza *ex ante* a acordurilor sau comportamentele unilaterale ale întreprinderilor, în vederea acordării unei siguranțe că asemenea acorduri sau comportamente nu afectează sau nu pot afecta concurența. Drept urmare, riscul aplicării incorecte din neglijență a Legii concurenței pentru întreprinderi este foarte mare, iar aplicarea unor amenzi, după cum sunt propuse în proiect, cu încasarea

lor din activele întreprinderilor de pe teritoriul Republicii Moldova va afecta grav mediul de afaceri din țară.

### Concluzie la pct. 3

1. În lipsa unei evaluări externe a competențelor Consiliului Concurenței, nu există o certitudine clară, precum că majorarea sancțiunilor pentru încălcarea normelor de drept procedural și material ale Legii concurenței, precum și calcularea sancțiunilor din cifra mondială totală de afaceri va (i) spori cultura concurențială a întreprinderilor, și (ii) va duce la rezultate pozitive semnificative în tendința Consiliului Concurenței de a încuraja întreprinderile să își elaboreze și să implementeze programe eficiente de conformare, și (iii) va deschide calea pentru colaborarea efectivă a întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sunt sau au fost parte al unui acord anticoncurențial și doresc să beneficieze de politica de clemență sub forma recompensei.

2. Gradul înalt de incertitudine juridică pe care o prezintă normele concurențiale, coraborate cu amenzi de maxim 5% (pentru încălcări de procedură), 10% (pentru încălcări de drept material), calculate din cifra mondială totală de afaceri va crea un efect de panică asupra întreprinderilor, în special celor care doresc să investească pe piețele dinamice. Acest risc este cu atât mai mare, cu cât Consiliul Concurenței nu are atribuția de a analiza *ex ante* a acordurilor sau comportamentele unilaterale ale întreprinderilor, în vederea acordării unei siguranțe că asemenea acorduri sau comportamente nu afectează sau nu pot afecta concurența. Drept urmare, riscul aplicării incorecte din neglijență a Legii concurenței pentru întreprinderi este foarte mare, iar aplicarea unor amenzi, după cum sunt propuse în proiect, cu încasarea lor din activele întreprinderilor de pe teritoriul Republicii Moldova va afecta grav mediul de afaceri din țară. De asemenea, implementarea acestor modificări va descuraja investitorii străini să investească în Republica Moldova.

---

[1] Propunerea Comisiei Europene de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie organisme mai eficace de asigurare a respectării normelor și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne (Contextul general, și motivele și obiectivele propunerii)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017PC0142&from=EN>

[2] [SWD\\_2023\\_32\\_Moldova.pdf \(europa.eu\)](#)

[3] [Raport-privind-activitatea-CC-202113d08.pdf \(competition.md\)](#)

### 3. Majorarea pragurilor pentru notificarea operațiunilor de concentrare economică.

Proiectul vine cu propunerea de majorare a cuantumului cifrei de afaceri realizată cumulativ de întreprinderile implicate în operațiune, înregistrată în anul anterior operațiunii de la 25.000.000 lei, după cum prevede redacția actuală a Legii concurenței, la valoarea cifrei de afaceri ce va depăși 50.000.000 lei, înregistrată în anul anterior operațiunii. Totodată, proiectul își propune majorarea cifrei totale de afaceri ce urmează a fi realizată de către fiecare întreprindere în parte de la 10.000.000 lei, după cum prevede redacția actuală a Legii concurenței, la 20.000.000 lei.

Dublarea pragurilor de notificare menționate mai sus rezultă din realitatea economică actuală a Republicii Moldova și dinamica Produsului Intern Brut înregistrată din momentul aprobării Legii concurenței. Conform datelor BNS, în perioada 2012-2022, Produsul Intern Brut în prețuri curente s-a majorat de 2,6 ori. Rata inflației a constituit în aceeași perioadă 132%.

Pragurile de notificare stabilite în anul 2012 la adoptarea Legii concurenței – 10.000.000 și 25.000.000 lei – constituiau respectiv 0,010% și 0,024% din PIB. Proiectul propune recuperarea parțială a valorii relative a pragurilor comparativ cu dimensiunea economiei naționale și a pieței interne. Astfel,

noile praguri de cifre totale de afaceri vor constitui 0,007% și, respectiv, 0,018% din PIB înregistrat în anul 2022.

Propunerea va avea un impact benefic asupra mediului de afaceri, în special asupra sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

Va fi eliminată complet necesitatea notificării operațiunilor de concentrare economică care implică doar întreprinderi micro, care potrivit art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 18 milioane de lei.

Pe parcursul anilor 2018-2022 Consiliul Concurenței a autorizat 55 operațiuni de concentrări economice notificate. Analiza notificărilor din ultimii 5 ani indică că 18 din 55 operațiuni ar evita necesitatea examinării de către Consiliul Concurenței, pentru că nu ar întruni condițiile valorice ale pragurilor de notificare. Pentru examinarea notificărilor ce nu ar întruni noile praguri, Consiliul Concurenței a perceput de la investitori taxe de notificare în sumă totală de 1,2 mil. lei.

În acest sens, proiectul vine să reducă barierele administrative în procesul de consolidare a întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova – proces necesar și indispensabil creșterii competitivității economiei naționale în condițiile globalizării și integrării treptate în piața unică europeană.

Totodată, modificarea nu va afecta îndeplinirea obligației Republicii Moldova de a asigura un control eficace al concentrărilor între întreprinderi conform art. 335 alin. (1) din Acordul de asociere, pentru că concentrările cu potențial impact anticoncurențial datorită dimensiunilor sale vor fi în continuare subiect al notificării obligatorii la Consiliul Concurenței.

#### 4. Majorarea taxei de notificare a operațiunilor de concentrare economică.

Proiectul propune păstrarea mărimii taxei de examinare a notificării privind concentrarea economică la 0,1% din cifra totală de afaceri realizată cumulată pe teritoriul Republicii Moldova de către întreprinderile implicate în concentrarea economică. Totodată, se propune dublarea de la 75 000 lei la 150 000 lei a plafonului maxim al taxei.

Ca și majorarea pragurilor de notificare, majorarea de 2 ori a plafonului taxei de examinare a notificării este argumentată prin necesitatea adaptării acestuia la evoluția PIB și a inflației din perioada de după aprobarea redacției actuale a legii.

Propunerea va majora costurile unei concentrări economice, însă doar pentru întreprinderile care intenționează o concentrare economică ce implică întreprinderi cu cifră totală cumulată de afaceri de peste 75 000 000 lei.

Analiza operațiunilor de concentrare economică notificate pe parcursul anilor 2018-2022 indică că, 48 din 55 de întreprinderi au achitat taxa de 75 000 lei. În consecință, majorarea plafonului ar afecta 87% din notificatorii concentrărilor economice.

Menționăm însă că, proiectul propune dublarea plafonului taxei de notificare în paralel cu dublarea pragurilor cifrelor de afaceri ce presupun notificarea. În acest caz, ponderea întreprinderilor impactate ar constitui 67% raportată la numărul celor ce au depus notificări în ultimii 5 ani.

Extrapolând informațiile din anii 2018-2022, se estimează că aprobarea mărimii maxime a taxei de examinare a notificării de 150 000 lei concomitent cu dublarea pragurilor de notificare va majora veniturile Consiliului Concurenței aferente examinării concentrărilor economice cu apr. 40% - mărime net inferioară ritmului de creștere a costurilor salariale și materiale corespunzătoare.

#### 5. Modificări legate de exercitarea dreptului la apărare în cadrul investigațiilor

Concluzie la pct. 6:

Modificările propuse pot afecta drepturile la apărare a întreprinderilor implicate în cadrul investigațiilor concurențiale. Este important să se asigure că Legea concurenței conține toate aspectele de procedură legate de emiterea raportului de investigație, transmiterea acestuia părților pentru observații, accesul părților la dosar, inclusiv la probele acumulate după transmiterea raportului de investigație către părți pentru observații, adoptarea deciziilor de către Plenul Consiliului Concurenței asupra cazurilor de încălcare a Legii concurenței doar în baza constatărilor și probelor reflectate în raportul de investigație, inclusiv raport de investigație suplimentar, la care părțile au avut acces și au avut posibilitate să prezinte observații.

6. (Ne)Calcularea cotelor de piață în cazul licitațiilor sau altor forme de concurs de oferte.

În proiect se propune completarea art. 31 din Legea concurenței cu un nou alineat (4) cu următorul conținut: „În cazul acordurilor anticoncurențiale realizate în cadrul licitațiilor sau orice alte forme de concurs de oferte, nu se calculează cota de piață, concurența realizându-se în cadrul procedurii sau procedurilor de achiziții”.

Prevederea intenționează să clarifice modul de aplicare a normelor de concurență pentru scenariile în care acordurile anticoncurențiale sunt realizate în cadrul unei proceduri de licitație publică sau orice altă formă de concurs de oferte. Scopul modificării constituie eficientizarea activității de investigare a trucărilor de licitații sau altor forme de concurs cu oferte, care sunt printre cele mai grave tipuri de încălcări anticoncurențiale. Trucarea licitațiilor, fiind o formă de cartel, este o încălcare a normei legale prin însăși obiectul său, astfel demonstrarea efectului asupra mediului concurențial nu este necesară. În același timp, trucările de licitații nu pot face obiectul unor excepții de la interdicția generală. Respectiv, în acest caz specific analiza structurii pieței, inclusiv prin prisma cotelor de piață, ar fi o irosire de resurse.

Dar, pe lângă trucările de oferte, în cadrul licitațiilor sau altor forme de concurs de oferte pot fi realizate și alte tipuri de acorduri orizontale sau verticale, care pot beneficia de excepții pe categorii, *de minimis* sau bazate pe creșterea eficienței și a bunăstării consumatorului.

De exemplu, acordurile între întreprinderi de a-și uni capacitățile de diferită natură pentru a participa în comun la licitații sau alte forme de concursuri de oferte pot genera beneficii majore pentru clienți și consumatori. Mai mult decât atât, asemenea acorduri pot permite întreprinderilor mici să obțină sinergii de natură să limiteze puterea de piață a participanților mai mari, în beneficiul clienților și consumatorilor.

Norma legală imperativă, ce prevede necalcularea cotelor de piață fără a se limita expres la trucările de oferte, va avea drept efect imposibilitatea de aplicare *de facto* a mai multor tipuri de excepții, de care ar putea beneficia acordurile orizontale sau verticale încheiate de întreprinderi în vederea participării în comun la licitații sau alte forme de concursuri de oferte.

Concluzie la pct. 7:

Propunerea vine să optimizeze activitatea Consiliului Concurenței în combaterea cartelurilor în cadrul achizițiilor publice și altor licitații sau concursuri de oferte. Totodată, drept efect colateral, fiind insuficient de bine ținută, norma propusă este de natură să creeze o incertitudine privind legalitatea acordurilor de cooperare pe toate piețele, pe care consumatorii se aprovizionează preponderent prin licitații sau alte forme de concursuri de oferte (de exemplu, lucrări de construcții sau diferite industrii creative).

b<sup>2</sup>) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea



Dat fiind că opțiunea alternativă ține de transpunerea normelor UE, fără a introduce careva modificări naționale, impacturile acestor prevederi sunt explicate în tabelul din secțiunea anterioară, unde sunt menționate prevederile din proiectul de lege care țin de legislația UE
c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta
Nu au fost identificate careva riscuri majore.
d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi
Costurile de conformare și alte impacturi au fost descrise la un loc în secțiunea b <sup>1</sup> ).
<b>Concluzie</b>
e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați
Opțiunea selectată ar avea potențial mai mare de atingere a obiectivelor.
<b>5. Implementarea și monitorizarea</b>
a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare
Implementarea opțiunii nu necesită careva aranjamente importante adiționale, în afară de informarea companiilor despre noile prevederi, care se va efectua cu regularitate de către CC
b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea
Nu au fost identificați indicatori care ar putea monitoriza performanța.
c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea
Impacturile urmează să fie resimțite după un an de la intrarea în vigoare a noilor prevederi.
<b>6. Consultarea</b>
a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă
De intervenția propusă sunt interesate un spectru larg de părți interesate, printre care: <ul style="list-style-type: none"> <li>- asociațiile de business;</li> <li>- companii din toate domeniile de activitate, atât care pot suferi din urma concurenței neloiale, cât și care ar putea fi supuse unor cheltuieli și riscuri în cazul în care au o poziție importantă pe piață;</li> <li>- potențiali investitori;</li> </ul>

- autoritățile statului.			
b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților			
<p>Potrivit Legii 100/2017 cu privire la actele normative, prezentul proiect de lege a fost consultat și și avizat de către autoritățile de resort, precum și au fost organizate ședințe cu participarea în format larg a mediului de afaceri. De asemenea, proiectul a fost publicat spre consultări atât pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării cât și pe platforma <a href="http://www.particip.gov.md">www.particip.gov.md</a>.</p> <p>Adițional, în cadrul ședinței online Grupului de lucru privind reglementarea activității de întreprinzător din data de 28.03.2023 și în cadrul ședinței online a Consiliului Economic pe lângă Prim ministrul Republicii Moldova din data de 29.03.2023 au fost organizate consultări vis-a-vis de proiectul de modificare a Legii Concurenței.</p> <p>De asemenea, la data de 03.04.2023, în scopul discutării avizelor autorităților la proiectul legii de modificare a Legii concurenței și agreării pozițiilor comune în contextul armonizării acesteia cu legislația Uniunii Europene, precum și urgentării definitivării proiectului în cauză a fost organizată o ședință cu reprezentanții autorităților/instituțiilor.</p>			
c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)			
<p>Pozițiile fiecărei autorități și asociații care au participat în procesul de avizare/consultare publică a proiectului sunt expuse în Sinteza obiectiilor și propunerilor, cu argumentarea propunerilor și obiectiilor neacceptate, după caz.</p>			
<b>Anexă</b>			
<b>Tabel pentru identificarea impacturilor</b>			
Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
<b>Economic</b>			
costurile desfășurării afacerilor	-2	-1	
povara administrativă	-2	-1	
fluxurile comerciale și investiționale	-2/+1	-2/+1	
competitivitatea afacerilor	0	-	-
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii			
concurența pe piață	+2	+1	

activitatea de inovare și cercetare	0	-	-
veniturile și cheltuielile publice	0	-	-
cadrul instituțional al autorităților publice	0	-	-
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	+1	-	-
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0	-	-
situația social-economică în anumite regiuni	0	-	-
situația macroeconomică	+1	-	-
alte aspecte economice	0	-	-
<b>Social</b>			
gradul de ocupare a forței de muncă	0	-	-
nivelul de salarizare	0	-	-
condițiile și organizarea muncii	0	-	-
sănătatea și securitatea muncii	0	-	-
formarea profesională	0	-	-
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	-	-
nivelul veniturilor populației	0	-	-
nivelul sărăciei	0	-	-
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	-	-
diversitatea culturală și lingvistică	0	-	-
partidele politice și organizațiile civice	0	-	-
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	-	-
modul sănătos de viață al populației	0	-	-

nivelul criminalității și securității publice	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0	-	-
nivelul și calitatea educației populației	0	-	-
conservarea patrimoniului cultural	0	-	-
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	-	-
accesul și participarea populației în activități sportive	0	-	-
discriminarea	0	-	-
alte aspecte sociale	0	-	-
<b>De mediu</b>			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0	-	-
calitatea aerului	0	-	-
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	-	-
biodiversitatea	0	-	-
flora	0	-	-
fauna	0	-	-
peisajele naturale	0	-	-
starea și resursele solului	0	-	-
producerea și reciclarea deșeurilor	0	-	-

utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	-	-
consumul și producția durabilă	0	-	-
intensitatea energetică	0	-	-
eficiența și performanța energetică	0	-	-
bunăstarea animalelor	0	-	-
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	-	-
utilizarea terenurilor	0	-	-
alte aspecte de mediu	0	-	-

*Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea "a nu face nimic", în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b<sup>1</sup>) și, după caz, b<sup>2</sup>), privind analiza impacturilor opțiunilor.*

#### **Anexe**

Proiectul de act normativ  
Analiza de impact  
Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (după caz)  
Expertiza anticorupție  
Tabelul de concordanță  
Raportul de compatibilitate  
Sinteza obiecțiilor și propunerilor